

סדר הלימוד ליום יז טבת [יום 106 בשנה]

רבי אבא (רב המנונא סבא), כְּשֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּסַעֲוֹדַת הַשַּׁבָּת, הָיָה שׁוֹמֵחַ בְּכָל אַחַת וְאַחַת, וְהָיָה אוֹמֵר: זוֹהִי סַעֲוֹדַת קְדוּשָׁה שֶׁל הַעֲתִיק הַקְּדוּשׁ הַנִּסְתָּר שֶׁל הַכֹּל. בְּסַעֲוֹדַת הָאַחֲרֵת הָיָה אוֹמֵר: זוֹהִי סַעֲוֹדַת שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן בְּכָל הַסַּעֲוֹדוֹת. וְהָיָה שׁוֹמֵחַ בְּכָל אַחַת וְאַחַת. כְּשֶׁהָיָה מְשַׁלֵּם אֶת הַסַּעֲוֹדוֹת, אוֹמֵר: נִשְׁלַמוּ סַעֲוֹדוֹת הָאֲמוּנָה.

בְּשָׂרְבִי שִׁמְעוֹן הָיָה בָּא לְסַעֲוֹדָה, הָיָה אוֹמֵר כִּךְ: הַתְּקִינוּ סַעֲוֹדָה שֶׁל הָאֲמוּנָה הָעֲלִיוֹנָה. הַתְּקִינוּ סַעֲוֹדַת הַמֶּלֶךְ. וְהָיָה יוֹשֵׁב וְשׁוֹמֵחַ. כְּשֶׁהִשְׁלִים סַעֲוֹדָה שְׁלִישִׁית, הָיוּ מְכַרְיִזִים עָלָיו: (ישעיה נח) אִז תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ וְהִאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְאַבְיוֹ, אֵיךְ מִתְקַנְיִם אֶת הַסַּעֲוֹדוֹת הַלְלוּ? אָמַר לוֹ, לֵיל שַׁבָּת כְּתוּב וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ. בּוֹ בִּלְיָלָה מִתְבַּרְכֶּת הַגְּבִירָה וְכָל שְׂדֵה הַתְּפוּחִים, וּמִתְבַּרְךְ שְׁלַחְנוּ שֶׁל אָדָם, וּנְשָׂמָה נוֹסֶפֶת, וְאוֹתוֹ הַלְיָלָה שִׁמְחַת הַגְּבִירָה הוּא. וְצָרִיךְ אָדָם לְשׁוֹמֵחַ בְּשִׁמְחָה וּלְאֲכַל סַעֲוֹדַת הַגְּבִירָה.

בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, בְּסַעֲוֹדַת הַשְּׁנִיָּה כְּתוּב אִז תִּתְעַנֵּג עַל ה'. עַל ה' וְדָאֵי. שְׂאוֹתָהּ שְׁעָה נִגְלָה הַעֲתִיק הַקְּדוּשׁ, וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה, וְהַשְּׁלֵמוֹת וְהַחֲדוּהָ שֶׁל הַעֲתִיק אָנוּ עוֹשִׂים, וְזוֹהִי סַעֲוֹדָתוֹ וְדָאֵי.

בְּסַעֲוֹדָה הַשְּׁלִישִׁית שֶׁל שַׁבָּת כְּתוּב וְהִאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ. זוֹהִי הַסַּעֲוֹדָה שֶׁל זַעִיר אֲנַפִּין שֶׁהוּא בְּשִׁלְמוֹת. וְכָל שְׁשֵׁת הַיָּמִים מֵאוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת מִתְבַּרְכִּים. וְצָרִיךְ אָדָם לְשׁוֹמֵחַ בְּסַעֲוֹדָתוֹ וּלְהַשְׁלִים הַסַּעֲוֹדוֹת הַלְלוּ, שֶׁהֵן סַעֲוֹדוֹת הָאֲמוּנָה הַשְּׁלֵמָה שֶׁל זֶרַע קְדוּשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָאֲמוּנָה הָעֲלִיוֹנָה הִיא שְׁלֵמָה וְלֹא שֶׁל עַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. וּמִשׁוֹם כִּךְ אָמַר, (שמות לא) בִּינֵי וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

בֵּא וּרְאֵה, בְּסַעֲוֹדוֹת הַלְלוּ נוֹדְעִים יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְשֵׁהם מֵהֵיכַל הַמֶּלֶךְ וְשֵׁהם בְּנֵי הָאֲמוּנָה, וּמִי שֶׁפּוֹגֵם סַעֲוֹדָה אַחַת מֵהֵם, מֵרְאֵה פָּגַם לְמַעַלָּה, וּמֵרְאֵה אֶת עֲצָמוֹ שֶׁאֵינוֹ מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיוֹן, שֶׁאֵינוֹ מִבְּנֵי הֵיכַל הַמֶּלֶךְ, וְשֶׁאֵינוֹ מִזֶּרַע קְדוּשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְנוֹתְנִים עָלָיו חֶמֶר שֶׁל שְׁלֵשָׁה דְּבָרִים – דִּין הַגִּיהֶנֶם וְכוּ'.

וּבֹא רֹאֵה, בְּכֹל שְׁאֵר הַזְּמַנִּים וְהַחֲגִים צָרִיךְ אָדָם לְשַׂמַּח וּלְשַׂמַּח אֶת הָעֲנֵיִים, וְאִם הוּא שְׂמֵחַ לְבָדוּ וְלֹא נוֹתֵן לְעֲנֵיִים – עֲנִשׁוּ רַב, שְׁהָרִי לְבָדוּ שְׂמֵחַ, וְלֹא נוֹתֵן שְׂמֵחָה לְאַחַר. עָלָיו כָּתוּב (מלאכי ב) וְזָרִיתִי פָּרַשׁ עַל פְּנֵיכֶם פָּרַשׁ חֲגִיכֶם. וְאִם הוּא שְׂמֵחַ בְּשִׁבְתּוֹ, אִף עַל גַּב שְׂלֹא נוֹתֵן לְאַחַר – לֹא נוֹתֵנִים עָלָיו עֲנִשׁ כַּבְּשָׂאֵר הַזְּמַנִּים וְהַחֲגִים, שְׂכַתוּב פָּרַשׁ חֲגִיכֶם. אָמַר פָּרַשׁ חֲגִיכֶם, וְלֹא פָּרַשׁ שְׂבִתְכֶם. וְכָתוּב (ישעיה א) חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שְׁנֵאָה נַפְשִׁי. וְאֵלֹהֵי שִׁבְתּוֹ לֹא אָמַר.

וּמִשׁוּם כִּךְ כָּתוּב בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּמִשׁוּם שְׂכֹל הָאֱמוּנָה נִמְצָאָה בְּשִׁבְתּוֹ, נוֹתֵנִים לְאָדָם נְשִׂמָה אַחֲרָת, נְשִׂמָה עֲלִיוֹנָה, נְשִׂמָה שְׂכֹל הַשְּׁלֵמוֹת בָּהּ, כְּדִגְמַת הָעוֹלָם הַבֵּא. וּמִשׁוּם כִּךְ נִקְרָאָת שִׁבְתּוֹ. מֵה זֶה שִׁבְתּוֹ? שֵׁם שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֵׁם שֶׁהוּא שְׁלֵם מְכֹל צְדָדָיו. **אָמַר** רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כִךְ הוּא. אוֹי לְאָדָם שְׂלֹא מְשַׁלֵּם אֶת שְׂמֵחָה הַמְּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ. וּמֵהִי שְׂמֵחָתוֹ? אֵלֹהֵי שְׁלֵשׁ הַסְּעוּדוֹת שֶׁל הָאֱמוּנָה, סְעוּדוֹת שְׂאֲבָרָהּ יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלוּלִים בָּהֶם, וְכֹלָם שְׂמֵחָה עַל שְׂמֵחָה, אֱמוּנָה שְׁלֵמָה מְכֹל צְדָדָיו.

שְׁנֵינּוּ, בַּיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטְרִים הָאֲבוֹת, וְכֹל הַבָּנִים יוֹנְקִים, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּכֹל שְׁאֵר הַחֲגִים וְהַזְּמַנִּים. בַּיּוֹם הַזֶּה רִשְׁעֵי הַגֵּיהֶנֶם נִחִים. בַּיּוֹם הַזֶּה כָּל הַדֵּינִים נִכְפִּים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם. בַּיּוֹם הַזֶּה הַתּוֹרָה מִתְעַטְרָת בְּעֻטְרוֹת שְׁלֵמוֹת. בַּיּוֹם הַזֶּה שְׂמֵחָה וְתַפְנוּק נְשִׂמְעִים בְּמֵאֲתִים וְחִמְשִׁים עוֹלָמוֹת.

בֹּא וּרְאֵה, בְּכֹל שִׁשֶּׁת יָמֵי הַשִּׁבְתּוֹ, כְּשִׁמְגִיעָה שְׁעַת תְּפִלַּת הַמִּנְחָה, הַדֵּין הַקָּשָׁה שׁוֹלֵט וְכֹל הַדֵּינִים מִתְעוֹרְרִים, אֲבָל בַּיּוֹם הַשִּׁבְתּוֹ, כְּשִׁמְגִיעַ זְמַן תְּפִלַּת הַמִּנְחָה, נִמְצָא רְצוֹן הַרְצוֹנוֹת, וְהַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ מְגַלֵּה רְצוֹנוֹ, וְכֹל הַדֵּינִים נִכְפִּים, וְנִמְצָא רְצוֹן וְשְׂמֵחָה בְּכֹל.

וּבְרָצוֹן הַזֶּה הַסְּתַלֵּק מֵשָׁה, הַנְּבִיא הַנְּאָמֵן הַקְּדוֹשׁ מִן הָעוֹלָם, כְּדִי לְהוֹדִיעַ שְׂלֹא בְּדֵין הַסְּתַלֵּק, וְאוֹתָהּ שְׁעָה בְּרָצוֹן שֶׁל הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ יִצְאָה נְשִׂמָתוֹ וְנִטְמָנָה בּוֹ. מִשׁוּם כִּךְ וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבָרָתוֹ כָּתוּב. מֵה הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ טְמִיר שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים, וְלֹא יוֹדְעִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים – אִף כֵּאֵן נְשִׂמָה זֹו שְׁנִטְמָנָה בְּרָצוֹן הַזֶּה שֶׁהַתְּגַלָּה בְּשַׁעַת תְּפִלַּת מִנְחַת הַשִּׁבְתּוֹ, כָּתוּב וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבָרָתוֹ, וְהוּא טְמִיר מְכֹל הַטְּמִירִים שֶׁל הָעוֹלָם, וְהַדֵּין לֹא שׁוֹלֵט בּוֹ. אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל מֹשֶׁה!

שְׁנֵינּוּ, ביום הזה שֶׁהַתּוֹרָה מִתְעַטֶּרֶת בּוֹ, מִתְעַטֶּרֶת בְּכֹל, בְּכֹל אוֹתָן מְצוּוֹת, בְּכֹל אוֹתָן גְּזוּרוֹת וְעֲנָשִׁים, בְּשִׁבְעִים עֲנָפִים שֶׁל אֹר שְׁזוּהָרִים מְכַל צַד וְצַד. מִי רָאָה הָעֲנָפִים שִׁיּוֹצְאִים מְכַל עֲנָף וְעֲנָף, חֲמִשָּׁה עוֹמְדִים בְּתוֹךְ הָאֵילָן, וְכָל הַפְּנִים אַחוּזִים בָּהֶם? מִי רָאָה אוֹתָם שְׁעָרִים שֶׁנִּפְתָּחִים בְּכֹל צַד וְצַד, וְכֹלֶם זוֹהָרִים וּמְאִירִים בְּאוֹתוֹ הָאֹר שִׁיּוֹצֵא וְלֹא פּוֹסֵק?

קוּל הַכְּרוּז יוֹצֵא: הַתְּעוֹרְרוּ קְדוּשִׁים עֲלֵינוּ, הַתְּעוֹרְרוּ הָעַם הַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּבְחָר לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, עוֹרְרוּ שֶׁמְחָה כְּנֶגֶד רְבוּנְכֶם, הַתְּעוֹרְרוּ בְּשִׁמְחָה שְׁלֵמָה, הִזְדַּמְנוּ לְשֵׁלֶשׁ שְׂמֵחוֹת שֶׁל שְׁלֵשֶׁת הָאֲבוֹת, הִזְדַּמְנוּ לְקִרְאֵת הָאֲמוּנָה שֶׁל שְׂמֵחַת כָּל הַשְּׂמֵחוֹת. אֲשֶׁרִי חִלַּקְכֶם, יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא! זוֹהִי יִרְשָׁה לְכֶם מְכַל הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. וְעַל זֶה כָּתוּב בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֶּף הוּא וְדַאי. וְעַל זֶה כָּתוּב זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ, וְכָתוּב (ויקרא יט) קְדָשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה'. וְכָתוּב (ישעיה נח) וְקִרְאֵת לְשַׁבַּת עֲנֵג לְקְדוֹשׁ ה' מְכַבֵּד.

שְׁנֵינּוּ, ביום הזה כָּל נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים מִתְעַדְנִים בְּתַפְנוּקֵי הָעֵתִיק הַקְּדוֹשׁ, נִסְתַּר כָּל הַנְּסִתָּרִים, וְרוּחַ אַחַת מֵהָעֲנָג שֶׁל אוֹתוֹ הָעֵתִיק הַקְּדוֹשׁ מִתְפַּשֵּׁט (ההוא מתפשט) בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת, וְעוֹלָה וַיּוֹרֶדֶת, וּמִתְפַּשֵּׁט לְכָל הַבְּנִים הַקְּדוּשִׁים לְכָל שׁוֹמְרֵי הַתּוֹרָה, וְנָחִים בְּמִנוּחָה שְׁלֵמָה, נִשְׁפָּחִים מְכֹלֶם כָּל הַרְגָזִים, כָּל הַדֵּינִים וְכָל הָעֲבוֹדוֹת הַקָּשׁוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם יד) בְּיוֹם הַנִּיחַ ה' לָךְ מֵעֲצָבָךְ וּמִרְגָזְךָ וּמִן הָעֲבֹדָה הַקָּשָׁה.

מִשׁוּם כֶּף שְׁקוּלָה שַׁבַּת כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה, וְכָל מִי שֶׁשׁוֹמֵר שַׁבַּת כְּאֵלוֹ שׁוֹמֵר אֶת כָּל הַתּוֹרָה. וְכָתוּב (ישעיה נו) אֲשֶׁרִי אֲנוֹשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וּבֶן אָדָם יִחְזִיק בָּהּ שִׁמֵר שַׁבַּת מִחֻלְלוֹ וְשִׁמֵר יָדוֹ מֵעֲשׂוֹת כָּל רָע. נִשְׁמָע, שְׁמִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת הַשַּׁבַּת כְּמִי שֶׁשׁוֹמֵר כָּל הַתּוֹרָה.

רַבִּי יוֹדָאֵי שָׁאֵל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן יוֹם אֶחָד שֶׁנִּפְגַּשׁ עִמוֹ בְּדֶרֶךְ, אָמַר לוֹ, רַבִּי, הֲרִי כָּתוּב (בְּפֶרֶשֶׁת הַשַּׁבַּת) בְּפֶרֶשָׁה זֹאת שַׁבַּת שֶׁאֲמַר לְשַׁעֲיָה, שַׁבַּת כַּה אָמַר ה' לְסָרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי וְגו', וְנִתְּתִי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֻמּוֹתַי וְגו'. מַה זֶה אוֹמֵר?

אָמַר לוֹ, קפּוּטְקאַי, קָשֶׁר אֶת חֲמוּרְךָ בַגָּדֵר וְרַד, שְׁדַבֵּר תּוֹרָה צְרִיף צַחוּת, אוֹ הַפֶּךְ לְאַחֲרֶיךָ וְלֶךְ אַחֲרַי וּתְכוּן לְכָךְ. אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם מוֹרֵי עֲשִׂיתִי אֶת הַדְּרֶךְ, וְאַחֲרַי מוֹרֵי אֶסְתַּכַּל בְּשִׁכְנֶיךָ.

אָמַר לוֹ, בֵּא וְרֵא, דְּבַר זֶה הָרִי פִּרְשׁוּהוּ הַחֲבָרִים וְלֹא פִּרְשׁוּ דְבַר. כֹּה אָמַר ה' לְפָרִיסִים, מִי הֵם הַפָּרִיסִים? אֵלֹהֵם הֵם הַחֲבָרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וּמְסַרְסִים עֲצָמָם כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַשַּׁבָּת וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וּבְלִיל הַשַּׁבָּת מְזַרְזִים אֶת עֲצָמָם בְּזוּגָם מִשּׁוּם שִׂיּוּדְעִים הַסּוּד הָעֵלְיוֹן בְּשַׁעַה שֶׁהַגְּבִירָה מְזַדְּגֶת בְּמֶלֶךְ.

וְאוֹתָם חֲבָרִים שִׂיּוּדְעִים סוּד זֶה, מְכַנְּנִים לָבָם לְאַמוּנַת רְבוּנָם, וּמִתְבָּרְכִים בְּפָרִי מַעֲיָהֶם בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה. וְזֶהוּ שְׁכַתּוֹב אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאַבְיוֹ שָׁמַר אֶת הַדְּבַר.

וּנְקִרְאוּם סְרִיסִים וְדַאי, בְּשִׁבִיל לְחֻכּוֹת לְשַׁבָּת לְמַצֵּא אֶת רְצוֹן רְבוּנָם, שְׁכַתּוֹב וּבְחֶרֶב בְּאֲשֶׁר חִפְצָתִי. מֵה זֶה בְּאֲשֶׁר חִפְצָתִי? זֶה זְווג הַגְּבִירָה. וּמִחֲזִיקִים בְּבְרִיתִי, הַכֹּל אַחַד. בְּבְרִיתִי סֵתֵם. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מִי שְׁמִתְקַדֵּשׁ בְּקִדְשָׁהּ הַזֶּה וְיִודַע הַסּוּד הַזֶּה.

בֵּא וְרֵא, כְּתוּב שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעֲשִׂיתָ כָּל מְלֹאכְתְּךָ וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'. כָּל מְלֹאכְתְּךָ – בְּאוֹתָם שֵׁשֶׁת הַיָּמִים מְלֹאכֶת בְּנֵי הָאָדָם, וּמִשּׁוּם הַדְּבַר הַזֶּה לֹא מְזַדְּגִים הַחֲבָרִים, רַק בְּזִמְן שֶׁלֹּא נִמְצָא מִמַּעֲשֵׂי בְנֵי אָדָם, אֲלֵא מַעֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמֵה מַעֲשֵׂהוּ? זְווג הַגְּבִירָה לְהוֹצִיא נְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹת לְעוֹלָם.

וּמִשּׁוּם כֵּךְ בְּלֵילָה הַזֶּה הַחֲבָרִים מִתְקַדְּשִׁים בְּקִדְשַׁת רְבוּנָם וּמְכַנְּנִים לָבָם, וְיוֹצְאִים בְּנִים מְעֻלִּים, בְּנִים קְדוּשִׁים, שֶׁלֹּא סוּטִים יְמִינָה וּשְׂמֹאלָה, בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה, וְעַל אֵלֶּה כְּתוּב (דְּבָרִים יד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. לַה' אֱלֹהֵיכֶם וְדַאי. מִשּׁוּם שֶׁאֵלֶּה נְקִרְאוּם בְּנִים שְׁלוֹ, בְּנִים לְמֶלֶךְ וְלַגְּבִירָה.

וְזוֹ דַעַת הַחֲבָרִים שִׂיּוּדְעִים סוּד זֶה, בְּזֶה נִדְבָּקִים, וּמִשּׁוּם כֵּךְ נְקִרְאוּם בְּנִים לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֵלֶּה הֵם שֶׁהָעוֹלָם מִתְקַיֵּם בְּשִׁבְלָם. וּכְשֶׁעוֹלָה הָעוֹלָם בְּדִין, מְסַתַּכַּל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבְנִים הֶלְלוּ וּמְרַחֵם עַל הָעוֹלָם, וְעַל זֶה כְּתוּב כֹּלֵה זָרַע אָמֵת. זָרַע אָמֵת וְדַאי. מֵה זֶה אָמֵת? טְבַעַת קְדוּשָׁה שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מִיכָה ז) תִּתֵּן אָמֵת לְיַעֲקֹב. (אָמֵת זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא) וְהַכֹּל אַחַד. וּמִשּׁוּם כֵּךְ זָרַע אָמֵת וְדַאי.

אמר לו רבי יודאי, ברוך הרחמן ששלחני לכאן. ברוך הרחמן, שהרי דבר זה שמעתי מפיה. בכה רבי יודאי. אמר לו רבי שמעון, למה בכית? אמר לו, בכיתי, שאמרתי אוי לאותם בני העולם שדרכיהם כבהמות ולא יודעים ולא מסתכלים, שטוב להם שלא נבראו. אוי לעולם כשיצא מורנו ממנו, שמי יכול לגלות סודות, ומי יודע אותם, ומי יסתכל בדרכי התורה?

אמר לו, חייך, אין עולם אלא לאותם חברים שמשתדלים בתורה ויודעים נסתרות התורה. ודאי באמת גזרו החברים על עמי הארצות שמשחיתים דרכם ולא יודעים בין ימין לשמאל, שהרי הם כבהמות שנאה לעשות בהם דין אפלו ביום הפפורים. ועל בנייהם כתוב (הושע ב) כי בני זנונים המה. בני זנונים ממש.

אמר לו, רבי, פסוק זה צריך להתישב בדרך. כתוב ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו. אתן להם היה צריך להיות! מה זה אתן לו?

אמר לו, בא וראה, ונתתי להם בביתי, מה זה בביתי? כמו שנאמר (במדבר יב) בקל ביתי נאמן הוא. (שמו של הקדוש ברוך הוא נקרא בית) ובחומתי, כמו שנאמר (ישעיה סב) על חומתיך ירושלם הפקדתי שמרים. יד ושם, כלומר, שיצאו נשמות קדושות ממקום זה. ואותה יד, חלק השלמות, טוב מלא מבנים ומבנות. שם עולם אתן לו, לאותו חלק שלם, אשר לא יפדת לדורי דורות. דבר אחר אתן לו – לאותו שיודע סוד הדבר ויתפונן במה שצריך לכונן.

עוד אמר רבי שמעון, כתוב לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת. מה הטעם? כדי שלא יראה דין ביום הזה. ואם תאמר, הרי לגבוה עולה? בכל משבתיכם אמר, ולא לגבוה. ואותו שעולה לגבוה, עולה לכפות דין אחר. ששנינו, יש אש אוכל אש, ואש המזבח אוכל אש אחר.

ומשום כך מתגלה העתיק הקדוש ביום הזה מפל שאר הימים. ובזמן שמתגלה העתיק, לא נראה דין כלל, וכל העליונים והתחתונים נמצאים בשמחה שלמה, והדין לא שולט.

שנינו, כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ. ששת ימים ודאי, ולא בששת. והימים הקדושים העליונים הללו נקראים ימים שהשם הקדוש נכלל בהם, והם נכללים בו. אשרי

חֲלָקִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִכָּל הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, עָלֵיהֶם כָּתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם.

כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ. רַבִּי חֲזִיָּא פִתַּח, (בראשית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן וְגו'. וְנָהָר – זו נְבִיעַת הַמַּעֲיָן שִׁיוּצָא תָמִיד וְלֹא פוֹסֵק, וּמִנְהָר הַמַּעֲיָן הַזֶּה נִשְׁקָה כָּל גֵּן הָעֵדֶן. וְאוֹתוֹ נָהָר שֶׁל הַמַּעֲיָן הַקָּדוֹשׁ נִקְרָא אָ"ב. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהוּא נוֹבֵעַ לְזוֹן אֶת הַגֵּן.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, עֵדֶן מִמֶּשׁ נִקְרָא אָב, מִשּׁוּם שֶׁעֵדֶן זֶה נִמְצָא מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא אֵינן, וּמִשּׁוּם כֵּן נִקְרָא אָב. וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ, מִמְּקוֹם שֶׁמִּתְחִיל לְהִמָּשֵׁךְ הַכָּל נִקְרָא אֶתָּה, וְנִקְרָא אָב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סג) כִּי אֶתָּה אָבִינוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ – זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֶת אִמְךָ – זו כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל. אֶת אָבִיךָ, אֶת דּוֹקָא, לְהַכְּלִיל שְׂכִינָה (עֲלִיוֹנָה). רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ – סֵתָם. וְאֶת אִמְךָ – סֵתָם. שֶׁהָרִי הַכָּל הִיָּה בְּמַנְיָן. אֶת – לְרִבּוּת כָּל מָה שֶׁלְּמַעְלָה וּמִטָּה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, זֶה שֶׁאָמַר רַבִּי אַבָּא, מִמְּקוֹם שֶׁמִּתְחִיל לְהִמָּשֵׁךְ הַכָּל, נִקְרָא אֶתָּה, יָפָה. שֶׁהָרִי לְמַדְנֵנוּ שְׁאוֹתוֹ הַנִּסְתָּר וְאֵינן בּוֹ הַתְּחִלָּה נִקְרָא הוּא. מִמְּקוֹם שֶׁהָרֵאשִׁית נִמְצָאת נִקְרָא אֶתָּה. וְנִקְרָא אָב. וְהַכָּל אֶחָד. בְּרוּךְ שְׁמוֹ לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים אָמֵן.

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, וְדַאי הַכָּל אֶחָד. כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ – זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֶת אִמְךָ – זו כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל. שֶׁהָרִי שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּתוּב בְּנִים אֶתֶם לַה' אֱלֹהֵיכֶם – אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא בְּנִים. וּמִשּׁוּם כֵּן הַסְּתִימוֹת שֶׁל הַדְּבָר, כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, לְהַכְּלִיל אֶת הַכָּל שֶׁלְּמַעְלָה וְשֶׁלְּמִטָּה. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, לְהַכְּלִיל בּוֹ אֶת רַבּוֹ, שֶׁהוּא מְכַנֵּס אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הוּא בְּכָלֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

שְׁנִינּוּ, בְּחֻמֵּשׁ הָאֲמִירוֹת הִלְלוּ כָּלוּל הַכָּל. בְּחֻמֵּשׁ הָאֲמִירוֹת הִלְלוּ נִחְקְקוּ חֻמֵּשׁ אַחֲרוֹת, וְדַאי חֻמֵּשׁ תוֹךְ הַחֻמֵּשׁ. הַכִּיצַד? אָנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ – כְּנִגְדַּד לֹא תִרְצַח. שְׁשְׁנִינּוּ, (אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יְהוּדָה) שְׁנֵי אֵלֶּה בְּכָלֵל אֶחָד נִכְלָלוּ, שְׁמִי שֶׁהוֹרֵג מְקַטֵּין הַדְּמוּת וְצֵלֶם שֶׁל רַבּוֹנוֹ, שֶׁכָּתוּב (בראשית ט) כִּי בְּצֵלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם, וְכָתוּב (יחזקאל א) וְעַל דְּמוּת הַכֶּסֶף דְּמוּת כְּמֵרְאֵה אָדָם.

אמר רבי חייא, כתוב (בראשית ט) שפך דם האדם באדם דמו ישפך וגו'. (שפך דם האדם) מי ששופך דם כאלו מקטין הדמות והצלם שלמעלה. כלומר, לא הקטין דמות זו, אלא דמות אחרת, משמע שכתוב שפך דם האדם באדם דמו ישפך. באדם העליון מגיע הפגם הזה מאותו דם ששפך. מה הטעם? משום כי בצלם אלהים עשה את האדם. ומשום כך זה בזה תלוי.

לא יהיה לך – כנגד לא תנאף. זה משקר בשמו של הקדוש ברוך הוא שגרשם באדם. ובזה כמה וכמה חטאים וגזרות וענשים תלויים. ומי שמשקר בזה, משקר בו במלך, שכתוב (הושע ה) בה' בגדו כי בני זרים ילדו. וכתוב לא תשתחוו להם ולא תעבדם, וזה בזה תלוי.

לא תשא – כנגד לא תגנב. וכתוב (משלי כט) חולק עם גנב שונא נפשו אלה ישמע ולא יגיד. ודאי זה בזה תלוי, שהרי הגנב לזה מזדמן, להשבע בשקר. מי שעושה זה, עושה זה.

זכור את יום השבת – כנגד לא תענה ברעך עד שקר. שאמר רבי יוסי, שבת נקראת עדות, וצריך האדם להעיד על זה, שכתוב כי ששת ימים עשה ה' וגו'. ושבת כלל (עדות) של הכל. ואמר רבי יוסי, מה שכתוב (מיכה ז) תתן אמת ליעקב, כמו שנאמר (שמות לא) ושמר בני ישראל את השבת, ומי שמעיד שקר – משקר בשבת, שהיא עדות אמת. ומי שמשקר בשבת – משקר בכל התורה. ומשום כך זה בזה תלוי.

כבד את אביך – כנגד לא תחמד אשת רעך. ואמר רבי יצחק, כבד את אביך – אביך ממש. שהרי מי שחומד אשה ומוליד בן, ההוא מכבד את האחר שאינו אביו, וכתוב כבד את אביך וגו', לא תחמד בית רעך שדהו. וכתוב כאן, על האדמה אשר ה' אלהיך נתן לך. אותו שנתן לך יהיה שלך, ולא תחמד אחר. ודאי שזה תלוי בזה.

ואלו החמש הראשונות כוללות חמש אחרונות, ומשום כך, (דברים לג) מימינו אש דת למו. שהכל נעשה ימין. ועל זה בחמשה קולות נתנה התורה. אמר רבי יהודה, כלם היו חמש בתוך חמש, כנגדם חמשה חמשי תורה.

שנה רבי אלעזר, בעשר האמירות הללו נחקקו כל מצוות התורה, גזרות וענשים, טהור וטמא, ענפים ושרשים, אילנות ונטעים,

שמים וארץ, ים ותהומות, שהרי התורה היא שמו של הקדוש ברוך הוא. מה שמו של הקדוש ברוך הוא נחקק בעשר אמירות - אף התורה נחקקה בעשר אמירות. עשר האמירות הללו הם שמו של הקדוש ברוך הוא, וכל התורה היא שם אחד, שמו של הקדוש ברוך הוא ממש.

אשרי חלקו של מי שזוכה בה. מי שזוכה בתורה זוכה בשם הקדוש (של הקדוש ברוך הוא). רבי יוסי אומר, זוכה בקדוש ברוך הוא ממש (וכנסת ישראל), שהרי הוא ושמו אחד. ברוך שמו לעולם ולעולמי עולמים אמן.

לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב. אומר רבי יוסי, מה הטעם? משום שכתוב (חגי ב) לי הכסף ולי הזהב. אף על גב שלי הכסף ולי הזהב - לא תעשון אתי. אתי, כלומר אותי.

אמר רבי יצחק, כתוב (ירמיה י) מאין כמוך ה' גדול אתה וגדול שמך בגבורה וגו'. (גדול אתה וגדול שמך) גדול אתה - הינו לי הכסף. וגדול שמך בגבורה - הינו ולי הזהב. שני הגונים הללו לא נראים ולא מתפארים, פרט לכשהם חקוקים במקום אחד. באיזה מקום נחקקו? בישראל. כאן נראים הגונים להתפאר, ככתוב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר.

רבי יהודה פתח, (שם סא) שוש אשיש בה' תגל נפשי באלהי וגו'. אשרי חלקם של ישראל מעמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות, שהשמחה והתפנוק שלהם בקדוש ברוך הוא, שכתוב שוש אשיש בה'. פיון שאמר בה', למָה כתוב באלהי? אלא כך אמרו ישראל: אם ברחמים בא עלינו - שוש אשיש בה', ואם בדין - תגל נפשי באלהי. מָה הטעם? משום שאלה נחקקו בו, שכתוב כי הלבישני בגדי ישע. מה זה בגדי ישע? גונים שנחקקו להסתכל בו, כמו שנאמר ישעו וגו' אל ה'. ישע הוא הסתכלות. מי שרוצה להסתכל בי, יסתכל בגונים שלי. מָה הטעם? משום שכתוב מעיל צדקה יעטני, צדקה ממש, שהגונים נחקקו בו. כחתן יכהן פאר, זה גון אחד. וכפלה תעדה כליה, זה גון אחר. וכשהגונים מתחברים, באותה שעה נראים, וכלם משתוקקים לראות ולהסתכל בו.

רבי יוסי אומר, שוש אשיש בה' - שתי חדוות. בה' - ברחמים. תגל נפשי - הרי (אחת בחדוה) בדין. אומר רבי יהודה, בכל שמחה של

שְׂמֵחָה. וְחֲדָהּ שֶׁל צִיּוֹן עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׂמְחָה אֶת יִשְׂרָאֵל
בְּשִׂמְחָה יִתְּרָה מֵהַכֹּל, שְׂכָתוֹב (שם לה) וּפְדוּיֵי ה' יִשְׁבּוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה
וּגּוֹ'. וּפְדוּיֵי ה' יִשְׁבּוּן - הָרִי אַחַת. וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה - הָרִי שְׂתִים.
וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים - הָרִי שְׁלֹשׁ. שְׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיִגוּ - הָרִי
אַרְבַּע. כְּנִגְדָם שֶׁל אַרְבַּע פְּעָמִים שֶׁהַתְּפִזְרוּ יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַמִּים, וְאִז
כָּתוּב (שם יב) וְאָמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַה' קְרָאוּ בְּשֵׁמוֹ וּגּוֹ'.

השלמה מההשמטות (סימן ב)

וְאֵלֶּיךָ הֵן י"ב מְצוּוֹת: א - יְחוּד ה'. ב - לִירְאָה אֶת ה'. ג - לְדַעַת
שֵׁשׁ דִּיּוֹן וְיֵשׁ שְׂכָר טוֹב וְכוּ'. ד - לְקַדֵּשׁ אֶת ה'. ה - לְהַתְּפַלֵּל
בְּכָל יוֹם שְׁחֲרִית מִנְחָה עֶרְבִית. ו - לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה. ז - לְמוֹל אֶת הַבֶּן.
ח - קִדְּשׁ לִי כָל בְּכוֹר. ט - תְּפַלֵּין. י - צִיצִית. יא - מְזוּזָה. יב - לְמַסֵּר
נַפְשׁוֹ בַּדְּבָקוֹת. אֵלּוּ הֵם י"ב מְצוּוֹת שְׂמֹר: א - שְׁלֹא לְתַת גְּדֻלָּה
לְעַבּוּדָה זָרָה. ב - שְׁלֹא לְכַנּוֹת מַגְדֵּל לְעַבּוּדָה זָרָה. ג - אַל תִּפְנּוּ וּגּוֹ',
(שְׁלֹא) לְהִרְהֹר אַחֲרֵיהֶם. ד - לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם. ה - שְׁלֹא לְהַכְנִיעַ, זֶהוּ
לֹא תַעֲבֹדֵם. ו - שְׁלֹא לְהַחֲלִיף יְחוּד שֶׁל רְבוּנוֹ, זֶהוּ הַהִימִיר. ז - שְׁלֹא
לְהִרְהֹר, זֶהוּ לֹא תִתּוֹרוּ וּגּוֹ'. ח - שְׁלֹא לְשָׂאֵל בְּאוֹב. ט - שְׁלֹא לְשָׂאֵל
בְּיַדְעוֹנֵי. י - שְׁלֹא לְדַרֵּשׁ אֶל הַמֵּתִים. יא - שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת כְּשָׁפִים, זֶהוּ
וַחֲבֵר חֲבֵר. יב - וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרֵים שְׁלֹא תִזְכִּירוּ:

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. כָּל הַדְּבָרִים - כָּלֵל זֶה הוּא
כָּלֵל שֶׁל הַכֹּל, כָּלֵל שֶׁל מַעֲלָה וּמַטָּה.

אֲנֹכִי, סוּד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּסוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ יְהוָה. אֲנֹכִי, נִגְלָה
וּנִגְנָז, נִגְלָה בְּסוּד קְדוֹשׁ שֶׁל הַכֶּסֶּא, שֶׁהַלְבָּנָה עוֹמֶדֶת בְּשִׁלְמוֹת
כְּאֶחָד, כְּשֶׁהַשֶּׁמֶשׁ שׁוֹלֵט וְהַלְבָּנָה מְאִירָה, וְאִין לָהּ שְׂבַח פָּרֹט לְשִׁבַּח
שֶׁל הָאוֹר שְׂמֵאִיר עָלֶיהָ.

אֲנֹכִי, בְּהַשְׁלַמַת סוּדוֹת שֶׁל שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַכֶּסֶּא לְמַטָּה, וְהַתְּעַלּוֹ
הַחַיּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, וְהִיא הַתְּתַקְנָה בַּתְּקוּנִיָּה. וּכְשֶׁהִיא יָפָה
לְמִרְאָה וּבַעֲלָה בָּא אֵלֶיהָ, אִז נִקְרָאת אֲנֹכִי.

אֲנֹכִי, סוּד שֶׁל הַכֹּל כְּאֶחָד, בְּכָלֵל שֶׁל כָּל הָאוֹתוּתוֹת בְּשִׁבְלֵי הַתּוֹרָה
שֶׁיִּצְאוּ מִתּוֹךְ סוּד עֲלִיּוֹן. בְּאֲנֹכִי הַזֶּה תְּלוּיִים עֲלִיּוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים. אֲנֹכִי, סוּד לְתַת שְׂכָר טוֹב לְצַדִּיקִים שְׂמֵחִים לוֹ וְשׂוֹמְרִים
אֶת מְצוּוֹת הַתּוֹרָה, בְּזֶה יֵשׁ לָהֶם בְּטָחוֹן כְּרָאוּי לְעוֹלָם הַבָּא, וְסִימְנָה
- אֲנִי פִרְעָה.

אָנְכִי וְלֹא יִהְיֶה לָךְ נְאֻמַּר בְּסוּד הַתּוֹרָה, וְזֶהוּ זְכוּר וְשִׁמּוֹר. אָנְכִי, סוּד נִסְתָּר וְגִנוּז בְּכָל אוֹתָן דְּרָגוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּכֻלָּל אֶחָד. וְכִיּוֹן שֶׁנְאֻמַּר אָנְכִי, הַתְּחִבֵּר הַכֹּל כְּאֶחָד, בְּסוּד אֶחָד.

אָנְכִי, סוּד שֶׁל שְׁנֵי כִסְאוֹת. אָנִי ה' – שֶׁל כִּסֵּא אַחֵר. (אָנִי – כִּסֵּא אֶחָד. כ' – כִּסֵּא אַחֵר עֲלִיּוֹן).

אָנְכִי, שֶׁכְּשֶׁנִּטְהַר הַמְקַדָּשׁ וְנִכְרִי לֹא יִקְרַב אֵלָיו וְהַמְקַדָּשׁ מֵאִיר לְבָדוֹ, שֶׁהָרִי הַתְּבַטֵּל בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יֵצֵר הָרַע מִן הָעוֹלָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּעַלָּה בְּכַבּוּדוֹ לְבָדוֹ, וְאֵז נְאֻמַּר אָנְכִי ה' אֱלֹהֶיךָ. סוּד שְׁלָם בְּשֵׁם הַקְדוּשׁ. א' – לִיחַד סוּד הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ בְּדְרָגוֹתָיו לְהִיּוֹת אֶחָד, מִשּׁוּם שֶׁסוּדוֹ הוּא ו'. נ' – סוּד לִירָא מִן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִדְעַת שֵׁישׁ דִּין וְיֵשׁ דִּין, וְיֵשׁ שְׂכָר טוֹב לְצַדִּיקִים וּפְרָעָנוֹת לְרָשָׁעִים, מִשּׁוּם שֶׁהַסוּד שְׁלוֹ ה' תְּחַתּוּנָה.

כ': לְקַדֵּשׁ אֵת הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ בְּכָל יוֹם, וְלִהְתְּקַדֵּשׁ בְּדְרָגוֹת קְדוּשׁוֹת, וְלִהְתְּפַלֵּל אֵלָיו תְּפִלָּה בְּכָל זְמַן לְהַעֲלוֹת הַכֶּתֶר הָעֲלִיּוֹן, סוּד שֶׁל הַכִּסֵּא הָעֲלִיּוֹן עַל גְּבֵי הַחַיּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת כְּרֹאוּי, וְהַסוּד שְׁלוֹ ה' עֲלִיּוֹנָה. **י':** לְהַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה, וְלַמּוֹל מִיְלָה בְּסוּד לְשִׁמְנָה יָמִים, וְלִקְדֵשׁ הַבְּכוֹר, וְלִהְנִיחַ תְּפִלִּין וְצִיצִית וּמְזוּזָה, וְלִמְסַר אֵת הַנֶּפֶשׁ לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִהְדַּבֵּק בּוֹ. אֱלֹהֵי הַן שְׁתִּים עֶשְׂרֵה מְצוּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת שְׁכוּלָלוֹת מְאֻתִּים שְׁלִשִׁים וְשֵׁשׁ מְצוּוֹת אַחֲרוֹת שֶׁהֵן בְּסוּד שֶׁל אָנְכִי, כָּלֵל שֶׁל זְכוּר. וְאוֹת זֶה לֹא מִתְחַלֶּפֶת בְּמִקּוֹם אַחֵר, זֶה מִשּׁוּם שֶׁהִיא י', סוּד עֲלִיּוֹן, כָּלֵל שֶׁל הַתּוֹרָה, וּבְשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה הִלְלוּ יֵשׁ שְׁתִּים עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַרְחָמִים שֶׁתְּלוּיּוֹת מֵהֶם, וְאַחַת שֶׁשׁוֹלֵטֶת לְהִיּוֹת שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה.

לא יִהְיֶה לָךְ, סוּד שֶׁל שִׁמּוֹר בְּשִׁלְשׁ מְאוֹת שְׁשִׁים וְחָמֵשׁ מְצוּוֹת הַתּוֹרָה. ל' – סוּד שֶׁלֹּא לָתֵת כְּבוֹד וּגְדֻלָּה לְאֱלוֹהַּ אַחֵר, ל' – מְגַדֵּל שְׁפוֹרֶחַ וְעוֹלָה בְּאוֹר, שֶׁלֹּא יִסְטֶה הַלֵּב לְבָנוֹת לְאֱלוֹהַּ אַחֵר, כְּמוֹ שֵׁישׁ סוּד שֶׁל בּוֹנֵה מְגַדֵּל (לְאֱלוֹהַּ אַחֵר). ל' – שֶׁלֹּא לְפָנוֹת בְּדִיוֹקָן שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁלֹּא לְהִרְהוֹר אַחֲרֶיהָ, שֶׁלֹּא לְהַשְׁתַּחֲוּוֹת וְלֹא לְכַפּוֹת עֲצָמוֹ לְאֱלוֹהַּ אַחֵר.

א': שֶׁלֹּא לְהַחֲלִיף הַיְחוּד שֶׁל רְבוּנוֹ בְּשִׁבִיל אֱלִילִים אַחֲרִים. שֶׁלֹּא לְהִרְהוֹר שֵׁישׁ אֱלוֹהַּ אַחֵר פָּרֵט אֵלָיו. א': שֶׁלֹּא לְסַטּוֹת אַחֵר אוֹב וְיִדְעוּנִי בְּסוּד שֶׁל דְּמוּת אָדָם, וְלֹא בְּדְמוּת אַחֲרָת. א': שֶׁלֹּא לְשַׁאֵל מִן

המתים ולא לעשות כשפים. א': שלא ישבע בפיו בשם של אלה אחר. עד כאן שתיים עשרה אחרות שהם מצוות שמור, ובשתיים עשרה הללו תלויות שלש מאות חמשים ושלש מצוות של שמור אחרות שכלולות בשתיים עשרה הללו, וסוד זה אנכי.

אמר רבי שמעון, עוד שנינו, אנכי – כלל של מעלה ומטה, כלל של עליונים ותחתונים, כלל של חיות הקדושות שכלולות בו, הכל הוא בסוד של אנכי. לא יהיה לך – למטה, סוד של שתיים עשרה החיות התחתונות.

ל תעשה לך פסל. נפסלו מאותו מקום עליון, מאותו מקום קדוש. פסל – פסלת של קדשה, שהוא סוד של אליל אחר, וסוד זה כמו שנאמר (יחזקאל א) וארא והנה ריח סערה באה מן הצפון וגו'. וכל תמונה, זהו שכתוב (שמות ט) ואש מתלקחת. כי אנכי ה' אלהיך, כדי לעורר את הלב למעלה ולא לרדת למטה, ולא לקרב לשער הבית אל קנא, שהקנאה היא באותו מקום.

וסוד זה – (משלי ל) תחת שלוש רגזה ארץ. והוא, לא תעשה לך – אחד. פסל – שנים. וכל תמונה – שלש. וארץ זו על זה היא התרגזה.

פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים. אילן אחד שננטע פעם ופעמים ושלש פעמים וארבע פעמים, ונפקד על חטאים ראשונים אב ובן. שלישי ורביעי אחד הוא כשלא התתקן ולא חשש להתתקן, וכן בהפוך של זה, לאילן שהתתקן כראוי ועומד על קיומו (אז) ועושה חסד וגו'.

ל תשא. את הסוד הזה הרי בארו החברים, משום שכשהקדוש ברוך הוא שתל את העולם, הטביע בתוך התהומות צרור אחד חקוק בשם הקדוש, והטביע אותו בתוך התהום, וכשהמים רוצים לעלות, הם רואים את סוד השם הקדוש חקוק על אותו צרור, ושבים ונשקעים וחוזרים לאחור, והשם הזה עומד עד היום הזה בתוך התהום.

ובשעה שנשבעים בני אדם על אמת, בקיום של אמת, אותו הצרור עולה ומקבל את אותה שבועה, וחוזר ומתקיים על התהום והעולם מתקיים, ואותה שבועת אמת עומדת לעולם.

וּבְשַׁעַה שְׁנֵשְׁבָעִים בְּנֵי אָדָם שְׁבוּעָה לְשָׁקֵר, אוֹתוֹ הַצָּרוּר עוֹלָה לְקַבֵּל אֶת אוֹתָהּ שְׁבוּעָה. כִּיּוֹן שְׁרוּאָה שֶׁהוּא שָׁקֵר, אַז אוֹתוֹ צָרוּר שֶׁהִיָּה עוֹלָה שָׁב לְאַחֹר, וְהַמִּים הוֹלְכִים וְשָׁטִים, וְהַאוֹתִיּוֹת שֶׁל אוֹתוֹ צָרוּר פּוֹרְחוֹת לְתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת וּמִתְפַזְּרוֹת, וְרוֹצִים הַמִּים לְכַסּוֹת אֶת הָעוֹלָם וּלְהַחֲזִירוֹ כְּמוֹ מִקְדָּם.

עַד שְׁמִזְמִין (שְׁרוּמִז) הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַמְנָה אֶחָד, יַעֲזִירָא"ל, שְׁמִמְנָה עַל שְׁבָעִים מִפְתָּחוֹת בְּסוּד שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְנִכְנָס לְאוֹתוֹ צָרוּר, וְחוֹקֵק בּוֹ אוֹתִיּוֹת כְּמוֹ מִקְדָּם, וְאֵז מִתְקִים הָעוֹלָם וְחוֹזְרִים הַמִּים לְמְקוֹמָם, (שְׁאוֹתוֹ צָרוּר וּמְרָגִישׁ אֶת הַאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וְחוֹקֵק אוֹתָן כְּבִתְחִלָּה, וְחוֹזְרִים הַמִּים לְמְקוֹמָם, וְאֵז מִתְקִים הָעוֹלָם) וְעַל זֶה כָּתוּב לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁוּא.

בִּימֵי אֱלוֹל הַקָּדוֹשִׁים מַעֲרַב רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְאֵילָּה, הִיָּה רַבִּינוֹ הַקָּדוֹשׁ מִסַּאטְמָאד לֹמֵד שְׁעוֹר בְּתַקוּנֵי זֶהר, מְדֵי יוֹם אַחַר הַתְּפִלָּה, מַעֲטָף בְּטִלְיָתוֹ וּמַעֲטָר בְּתַפְלִין דְּרַבִּינוֹ תָּם

בִּימֵי אֱלוֹל הַקָּדוֹשִׁים מַעֲרַב רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְאֵילָּה, הִיָּה רַבִּינוֹ לֹמֵד שְׁעוֹר בְּתַקוּנֵי זֶהר, מְדֵי יוֹם אַחַר הַתְּפִלָּה, כְּשֶׁהוּא מַעֲטָף בְּטִלְיָתוֹ וּמַעֲטָר בְּתַפְלִין דְּרַבִּינוֹ תָּם, וְהַשְּׁלִימוֹ עַד יוֹם הַכְּפוּרִים (כְּמִנְהַג הַקְּדוּמוֹנִים לְלַמֵּד הַתְּקוּנֵי זֶהר בִּימֵי הַרְחֻמִּים וְהַסְּלִיחוֹת, כְּמוֹבָא בְּתַקוּנֵי זֶהר דְּפּוֹס קַאשְׁטֵאנְדִּינָא), וְהִיָּה לְמוֹדוֹ זֶה בְּתַנוּעָה מִיַּחַדָּת בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה וּבְרָגֶשׁ אֵשׁ קֹדֶשׁ, וְכִמָּה פְּעֻמִּים קוֹלוֹ נִשְׁמַע מִחֲדָרוֹ הַחוּצָה כַּד גְּנוּחֵי גִנַּח וְיִלוּלֵי יֵלֵל בְּכִכּוֹת נוֹרָאוֹת.

וּמִסְפָּרִים זְקֵנֵי חֲסִידִים, שְׁבֻשָׁנִים שְׁלַפְנֵי הַמְּלַחְמָה הַסְּתִיר רַבִּינוֹ בְּיוֹתֵר אֶת לְמוֹדֵיו בְּחֻכְמַת הָאָמֶת, וְכִשְׁלֵמַד הַתְּקוּנִים בְּחֹדֶשׁ אֱלוֹל, הִיָּה נִכְנָס בְּחֲדָר לְפָנִים מִחֲדָר וְהַסְּתַגֵּר עֲצָמוֹ וְשָׁמָּה, אֶלָּא מַחְמַת חוֹם שֶׁל שְׁלֵהֵי קִיִּטָּא פְּתַח לְפַעְמִים הַחֲלוֹן מַעֵט, וְאֵז הִיוּ מִתְקַבְּצִים חֲסִידִים וְאִנְשֵׁי מַעֲשֵׂה לְשִׁמְעַ לְמוֹדֵיו מֵאַחוּרֵי הַחֲלוֹן, וְשָׁמְעוּ הַדְּבָרִים יוֹצְאִים מִפֶּה קֹדֶשׁוֹ בְּנַעֲיֵמוֹת קְדוּשָׁה וּבְמִתְקוֹת נִפְלְאוֹה.

(מוֹשִׁיעוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל - רֹאשׁ גּוֹלַת אֲרִיָּאל)

עוֹרוּ יִשְׁנִים מִתְרַדְמִתְכֶם

שָׁמְעוּ אֵלֵי רוֹדְפֵי צְדָקָה, אֵינּוֹן דְּתַבְעֵי רְזָא דְמַהִימְנוּתָא, אֵינּוֹן דְּאִתְדַבְּקוּ בְּקִשׁוּרָא דְמַהִימְנוּתָא, אֵינּוֹן דִּידְעִין אֲרַחוּי דְמִלְכָּא עֲלָאָה, קְרִיבוֹ שְׁמַעוּ.

(זֶהר חֲלָק א' דִּף קנ"א: - חֲלָק ב' דִּף י"ב:)